

VAN NATURE

Jacques van der Neut schrijft in Van Nature over opvallende waarnemingen in de natuur. Hij werkt als boswachter in De Biesbosch. Daarnaast is hij een verwoed natuurfotograaf.

JACQUES VAN DER NEUT

www.boswachtervanderneut.nl

Sinds oktober 2015 is De Noordwaard, het voormalige landbouwgebied bij Werkendam, onder invloed gebracht van het buitenwater. In de afgelopen dagen zwoept de wind de waterstanden op, waardoor gebieden weer onder water verdwenen.

Wind zwoept water Noordwaard op

WERKENDAM | Dat er tijdens hoge waterstanden gebieden in De Noordwaard zoals de Muggewaard, de Kooiwaard, Ganzenwei en de Oude Dooijemanswaard blank komen te staan, is op zich niets nieuws. Met het oog op Ruimte voor de Rivier zijn de genoemde gebieden er immers bewust voor aangelegd. De ontpoldering in De Noordwaard is uitgevoerd door Combinatie Noordwaard, die in 2012 begon met het doorstroombaar maken van De Noordwaard. Het gebied is deels doorstroombaar gemaakt voor de veiligheid van de bevolking van Gorinchem bij hoogwater. Naast de aanleg van dijken, krekken en terpen zijn er ook waterbouwkundige constructies gebouwd, zoals dijkbruggen, kreekbruggen, gemalen, duikers en plankieren. Bij hoge waterstanden, veroorzaakt door aanhoudende (noord)westenwind of hoge rivierafvoeren, verandert het gebied in een grote binnenzee, met in de verte huizen op terpen. Altijd weer een fascinerend gezicht, zo'n immense watervlakte. De aangebrachte 'drempel' bij de Bandijk heeft tot op heden nog niet gefunctioneerd. Waterstanden van minimaal 2 meter boven NAP zijn daarbij een eerste vereiste. Het opgestuwde rivierwater komt via de zuidkant van De Noordwaard naar binnen. Het water ruist over de Galeiweg en

▲ Via de zuidkant van De Noordwaard kolkt het opgestuwde rivierwater naar binnen.

FOTO'S JACQUES VAN DER NEUT

► Een stel hazen zoekt toevlucht op een graskade.

stroomt vervolgens in de sloten van de aangrenzende polder De Zalm. Het meegevoerde sediment kleurt de sloten lichtbruin. In de omgeving van de Braspenning hetzelfde beeld; ook hier kolkt het buitenwater naar binnen. Op de achtergrond is de Kleine Eijerwaard ook veranderd in een

enorme water-vlakte. Grote groepen smienten gaan er hals-overkop vandoor. Hier en daar vliegen ook pijlstaarten. De mannetjes, met de chocoladebruine koptekening, pik je er meteen uit. Op boven water uitstekende gras-

kaden zit een stel hazen. Door het wassende water ligt er buitendijks overal deek (aangespoelde rommel). In het dikke pakket rommelen groepjes waterpiepers hun kostje bij elkaar. Voor het gros van het publiek is de waterpieper onge-

twijfeld een van de minst bekende vogels. Onbekend maakt onbemind. Eigenlijk is dat helemaal niet zo gek, want het is een opvallend gekleurde vogel die bovendien lijkt op de graspieper, die veel algemener is. De waterpieper is echter groter dan zijn soortgenoot en heeft donkere poten. Verder is

hij grijzer van boven en bovendien

is er vaak bij het oog wel een opvallend lichte wenkbrauwstreep te ontdekken. In het voorjaar is het onderscheid met de graspieper veel makkelijker, want dan wordt de waterpieper vrijwel egaal roze op de onderzijde. De waterpieper lijkt nog het meest op de oeverpieper, die voornamelijk aan de kust is te

◀ Een waterpieper scharrelt in de vloedlijn zijn kostje bij elkaar.

vin-den; vooral op kwelders. Waterpiepers zijn in ons land allerm minst zeldzaam. Er verblijven 's winters vele duizenden exemplaren in ons land. Ze zijn vooral aan te treffen op natte graslanden, zoals in de uiterwaarden en in moerassige streken, waar ze lopend naar voedsel zoeken.

Trekgedrag

Gewoonlijk trekken de meeste vogelsoorten van noord naar zuid of van oost naar west. Wat dat betreft heeft de waterpieper een bijzonder trekgedrag, want de soort trekt van zuid naar noord. Waterpiepers broeden boven de boomgrens, op bergweiden in onder andere de Alpen, de Pyreneeën en de Karpaten. Op deze hoogte valt de winter vroeg in en dan zakken de waterpiepers af, zoals veel bergvogels doen. De waterpiepers verspreiden zich in oktober over het 's winters milde, laaggelegen deel van West-Europa en belanden zo ook in Nederland. Tijdens strenge winters trekken de meeste waterpiepers door naar het zuidwesten. De achterblijvers proberen dan in de omgeving van het schaarse open water nog iets van hun gading te vinden.

Er verblijven 's winters vele duizenden waterpiepers in ons land

DEEK

Sliert met rommel

In De Biesbosch wordt een sliert met aangespoelde rommel deek genoemd. De Zeeuwen noemen zo iets veek. Deek bestaat uit aangespoelde palen, boomtakken, twijgen, rietstengels, stukken touw en ga zo maar door. Na elk hoogwater markeert zo'n pakket de hoogste waterstand.

